

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a două-oraș
12 bani, a treia-oraș 10 bani.

Luptătorii de eri.

Zguduitorul războiu, ce și-a lărgit fióroasa lui aripă peste cele mai luminate țări ale lumii, zi de zi și noapte de noapte cheamă mereu la încăerări sângeroase cete nesfârșite de vieți ome-nești, și cu cât mulțimile ostașilor înaintează cătră rândurile de bătae, goluri de moarte fac în rândurile lor năpraznicile arme, ca'n urmă să rămână trupurile schiloade, obosite, și reci ale aceloră, cari cu flori la pălărie și cu cântece de vitejio pe buze au plecat pătrunși de o datorie sfântă. În zilele trecute am cetit într'una din gazetele noastre următoarele versuri, cari ne-au mișcat adânc, deoarece mi-au zugrăvit înaintea ochilor mei sufletuștii icoana această înduieșătoare:

»Plecară — odată — armatele
[superbe
In cart stăteam că vltorul fierbe...
Plecară armate 'n drumurile lor
Și cum le-au dus, le-aduc cu-
[acele șor
Nepăsătoare trenuri.

Sosesc acasă în convoluri lungi
Grozave armii, de orbi, de schiopii,
[de clungii,
Și'n gârl cu nepăsare îl descarcă...
(A. Cotruș).

De pe câmpiile ude de sânge, se întorc spre vetrele străbune, tinerii luptători, ale căror jertfe au fost mari, deoarece și-au jertfit propria lor viață. Și cu cât se reintorc mai mulți, cu atât grija tuturoră se îndreaptă spre ei, căutând să le aline suferințele trupești și durerea desnădejdiei Stau și mă uit cum vin mereu. Obosiți, palizi și triști. Par că nici când nu s'ar putea repeta cu mai multă îndreptățire, despre cineva, ca despre aceste umbre străvezii, vestitele cuvinte ale unui mare poet al lumii: „Iată niște oameni, cari au fost în Iad” Noi, cei rămași acasă nu putem însă rămânea nemișcați la priveștiștea aceasta. Ne trebuie o nădejde, un ajutor de unde-vă, căci altfel inimile noastre amenință să ni se frângă de durere.

Soarta bieților răniți merită toată luarea aminte. Pentru de-a înțelege lipsa aceasta e de ajuns să vedem abia cum trec acești tineri atât de frumoși odinioară, sprijiniți acum în cărji, lovind pietrele de pe uliți cu câte un neînsușit picior de lemn, sau fluturându-și mânăcă surtucului încoace și'ncolo, din

care lipsește neînfrântul braț de oștean. Dacă sunt unii oameni, cari cred că acești nenorociți ar fi mai bine să fie scoși din ochii lumii, să fie aruncați undeva depărte ca să nu se mai vază de nimeni, aceloră le pot răspunde cu toată seriozitatea că ei nu cunosc sufletul poporului nostru!

Rănitul este icoana vie a patriei întregi, ridicată în cea mai din urmă străduință dureroasă a ei; el este omul, care a luptat, a suferit și a răscumpărat cu sângele, cu carnea și cu oasele lui, dreptul fiecăruia de-a se mândri cu numele de român și de cetățean al patriei. Noi lăudăm bucuros vrednicia tuturor soldaților noștri, cari se împotrivesc dușmanului; ne înclinăm în fața aceloră, cari au adormit pentru totdeauna, dar vitejia acestoră, a morților, nu a putut izbi și ochii, ei vorbește numai inimilor noastre... Cel întors de pe câmpul de luptă este eroul a cărui rană se vede însă și trecând numai, târânduși picioarele frânto pe uliți, iese la iveală întreaga frumusețe a jertfei pentru patrie. Mulțimea simte bine lucrul acestă și pentru aceea își descoperă cu ovlavio capul în fața răniților; ea salută cu inima caldă mărirea slăbirii lor; văzându-i ea găsește împlinită până la moarte, cea mai strălucită învățătură de cunoaștere a datorinței. Soartea este mai crudă pentru cei întorși bolnavi însă, decât pentru cei cari mor în cinstea unei cuceriri și biruințe; ei li lasă în viață, dar le răpește pentru totdeauna cele mai mari bucurii; ea li aduce în mare parte la sapă de lemn și în neputință de-a reîncepe meseria veche, de-a mânui săcurea pe care au părăsit-o, de-a prinde coarnele plugului pe care l-au lăsat răsturnat pe răzor, de-a purta gresia pe buzele coasei zvârlită la întâmplare pe o brăzdă de iarbă pătulită, pentru a pune mâna pe armă.

Singur statul va putea lua măsurile care se cer pentru a micșora pe cât este cu putință cruzimea războiului. Aceasta s'a și făcut în parte: Pe una din paginile gazetei noastre publicăm chiar în numărul de azi o listă a ajutoarelor ce le dă statul ostașilor nenorociți sau familiilor acestora. Atât însă nu e de ajuns. Trebuie ca și noi, fieștecare pentru sine, să ne ținem de-o datorință sfântă, să contribuim cu ceva pentru de-a mântui pe glorioșii noștri răniți. Fiecare dintre noi, a încheiat o

datorie cu răniții, cu văduvele și orfanii soldaților noștri, cari au luptat pentru noi, pentru viața și fericirea noastră. Nu trebuie ca după războiu să vedem prin orașe și sate târându-se pe margi-nile drumurilor schilozi, cerând cu lacrimi în ochi mila aceloră, pe care i-a apărât cu toată râvna inimii lor. Injosirea noastră ar fi mai mare de cât a lor. Ei nu trebuie să ajungă cerșitorii, a căror glorie s'o murdărească pravul ulișelor și nerecunoștința noastră...

Zi de zi porțile gărilor se deschid pentru de-a lăsa să pătrundă în orașele noastre șiruri nesfârșite de răniți, de vulturi glorioși, a căror aripi sunt însă tăiate.

Să ne fie milă!

Biserica este chemată în locul întâi și aici, să facă începutul. Iată deci un prilej strălucit și de astădată, pentru de-a ne dovedi că învățătura lui Cristos nu este numai o podoabă a cărților ei, ci și a inimii; nu numai a vorbelor, ci și a faptei. Ea trebuie să fie casa de alăpostire a celor răniți și a nenorociților. Să ne aducem aminte de cuvintelo lui Isus:

„Fericiti sunt cei milostivi, că aceia se vor milui”.

Lupta pentru Dardanele.

Incercarea nouă făcută de aliații Englezi și Francezi spre a cuceri Dardanelele nu și-a luat încă sfârșitul. Incredințați, că altfel nu vor putea lua în stăpânirea lor strămtorile, decât dacă vor descărca pe uscat trupe în număr mai mare. ei au făcut și lucrul acesta. În 25 April s'au făcut cele dintâi debarcări

Turcii s'au ținut și ei foarte bine respingând atacurile aliaților. Mai jos dăm telegramele venite dela Turci și dela Englezi despre această parte a războiului european

Comunicat oficial otoman.

Constantinopol 20 Aprilie. — Cartierul general comunică cu data de 25/4:

Inamicul a încetat sub protecțiunea vaselor de război o debarcare în patru puncte ale țărmlui apusean al peninsulei Galipoli anume: îmbucătura lui Sighindere, în paraginele de la Ariburnu la vest de Kabatepe, în paraginele dela Tekeburu cum și aproape de Kumkale. Inamicul debărcând la Tekeburu a fost aruncat în mare în urma unui asalt cu baioneta, efectuat de soldații noștri. Trupele debarcate la Ariburnu, căutând să înainteze, au fost nevoite a se da înapoi în fața atacului forțelor noastre și împinse spre țărmlure. O parte a forțelor inamice din această regiune

a fost obligată a se retrage în grabă eri noaptea pe plutele lor.

Astăzi trupele noastre continuă cu succese atacurile lor pe toate fronturile. În același timp o flotă inamică, spre a face forțarea pe mare, s'a apropiat eri de strâmtori însă a trebuit să se retragă în fața focului nostru. În timpul acestei acțiuni un torpilor inamic a fost scufundat, un alt torpilor grav stricat a fost trăs spre Tenedos.

Inami ul n'a întreprins azi nici o încercare pe mare în contra strâmtorei.

Nici o schimbare importantă pe celelalte fronturi.

Constantinopol 28 Aprilie. — Dușmanul a cărei debarcare a fost semnalată în împrejurimile Kum-Kale ului a vrut să înainteze sub protecțiunea vaselor sale de războiu, dar cu tot focul violent al vaselor, a dat înapoi din toate părțile. Trupele noastre au reușit să-l respingă pe litoral uizându-i 400 de oameni și făcând 206 de prizonieri. În comparațiune cu acest act de eroism, pierderile noastre sunt neînsemnate. O parte din soldații mulmani, din trupele franceze, debarcate în partea aceasta, profitând de ocaziune s'au unit cu noi.

De partea cealaltă, în fața Kaba-Tep-ului, am făcut de asemenea numeroși prizonieri: soldați englezi și australieni, precum și un căpitan și un locotenent.

Ce spune Sir Eduard Grey, despre lupta din Dardanele.

București, 2 Maiu

Eduard Grey, ministrul de externe al Angliei a dat către statele neutrale următorul comunicat.

Debarcarea trupelor s'a început în zorii zilei de 25 April, în șase puncte deosebite, sprijinită fiind de flota întregă. Debarcarea a izbutit în cinci locuri, cu toată împotrivirea dărză a Turcilor. În seara zilei acei dintră trupele australiene britice și franceze s'au întărit bine în trei locuri. Debarcarea s'a urmat și după aceasta în mod mulțumitor, cu toate pierderile însemnate ce le-am avut.

Cum a fost scufundat crucișătorul francez Gambetta

Viena, 15 Aprilie. — Agenția Stefani află din Brindisi, că crucișătorul „Gambetta” a fost torpilot de submarinul austriac „U 5” pe la orele 1 jum., noaptea trecută, cam la 26 mile spre sud de Santa Maria de Leuca.

Crucișătorul, spre a nu se scufunda, s'a înșiripat de coastă. Au fost salvați mai multe sute de oameni, cari au fost luați pe bord de vasele de pescari din împrejurimi, și de personalul vasului Sante Maria. Până acum s'au salvat 108 oameni.

„Tribuna” crede că submarinul austriac a părăsit Cattaro călătorind la suprafață toată ziua și s'a scufundat doar spre seară spre a reeși noaptea. Se știe de mult că trei crucișătoare franceze de tipul „Gambetta” încrucisează între Corfu și Italia. Vremea rea și ceața a favorizat acțiunea submarinului.

„Tribuna” află că vasul „Leon Gambetta” a fost torpilot la 20 mile de coasta italiană. În momentul dezastrului șeful de post al vasului Santa Maria, cu escadrila de acolo s'au dus într'ajutorul vasului. „Gambetta” era puternic a plecat și mergea în voia valurilor fiind părăsit de echipagiul. Ofițerii francezi îl cred pierdut pentru că ruptura făcută de explozia torpilei a fost enormă și a năpădit, în des-părțământul mașinelor.

Telegrammele războiului.

Rușii respinși. Frontul rusesc de pe râul Dunaieș spart.

Budapesta, 2 Maiu — Pe unele locuri din Polonia rusească l'am scos pe dușman din pozițiile împinse prea înainte. Cu această ocaziune trupele

noastre au ajuns până în nemijlocită apropiere de pozițiile principale rusești. Trupele noastre de pe înălțimile dintre valea Orawei și valea Opor au respins atacuri violente rusești. Aici am făcut prizonieri 200 de Ruși. În fine trupele noastre trecând în atac au ocupat un puternic punct de razim dușman, situat spre ost dela înălțimea Ostry. De astădata am făcut prizonieri câteva sute de soldați ruși luând și mitralieze. În Galiția de sud-ost și în Bucovina n'a obvenit nici o schimbare. Höfer.

Budapesta, 3 Maiu — Trupele aliate austro-ungare și germane l'au atacat eri pe dușman în pozițiile bine-întărite și ocupate de luni de zile din Galiția de-vest precum și pe frontul Malastow-Gorlița-Gromnik respingându-l preutindeni.

Am făcut prizonieri mai mult de 8000 de Ruși prinzând și un număr nestabil încă de tunuri și mitralieze. Totodată l'am silit pe dușman să treacă Dunaieșul inferior. Pe frontul din Carpați și în Beschizi situația e neschimbată. Am câștigat teren și în Carpații păduroși, precum și în luptele date spre ost dela Koziowo. Aici l'am scos pe dușman din propriile-i poziții respingându-i erunt contra-atacurile. Am făcut prizonieri mai multe sute de soldați ruși capturând și 3 mitralieze. Deasemenea l'am respins pe dușman și de pe înălțimile din vestul localității Osmaloda cauzându-i pierderi grele. La hotarul rusesc, între Prut și Nistru nu e nimic nou. Höfer.

Germanii înaintează spre Riga.

Pierderile Rușilor.

Berlin 2 Maiu. — Pe câmpul de operații dela vest: În Flandra, spre sudost dela Ypern, precum și pe ambele laturi ale drumului Peel-Kapelle-Ypern am ocupat măriștile Fortain spre sudost dela St-Julien. În Champagne am cauzat prin explozii pagube considerabile în pozițiile dușmano dintre Souaieu și Perthes. Intre Maas și Mosela au fost eri numai lupte de artilerie.

Pe câmpul de operații dela ost: Urmărind dușmanul ce se refugia spre Riga i-am mai luat patru tunuri și patru mitralieze.

Spre sud dela Mitau am mai făcut 1700 de prizonieri. Cu acești numărul prizonierilor făcuți aici se ridică la 3200. Spre sudvest dela Kalvarja am zădărnicit atacurile Rușilor cauzând dușmanului pierderi grele. Respingându-i pe Ruși peste râul Sasupe am mai făcut 530 de prizonieri. De asemenea au suferit Rușii pierderi grele spre nordvest dela Skirniévice, unde dușmanul a avut o mulțime de morți și 100 de răniți.

Berlin 3 Maiu. Pe câmpul de operații dela vest: După un foc vehement de artilerie dușmanul a încercat iarăși să ne ia cu asalt noua poziție situată spre nordost dela Ypern și anume: Francezii au atacat vehement pe teritoriul situat între canal și drumul Ypern-St-Julien, iar Englezii au atacat ceva mai slab spre ost dela acest teritoriu: toate ostenelele lor au rămas însă fără rezultat mai ales din pricina focului, pe care l'am des-

chis asupra flancului lor dinspre Bratsemde și Veldhök luându-i totodată și pe la spate sub un foc ucigător. Aici am capturat trei mitralieze. În Argoni, spre nord dela Lefour-de-Paris am progresat foarte bine în urma atacurilor noastre de acolo. Intre râurile Maas și Mosela numai la Bois-delPrêtre s'au iscat lupte mai vehemente, în cari Francezii au atacat de mai multe ori în masse mari. Am respins însă aceste atacuri cu ocaziunea cărora Francezii au ajuns până la marginea tranșelor noastre; dușmanul a suferit pierderi mari luându-i și 90 de prizonieri. Eri iarăși am făcut incapabile de luptă două aeroplane de sburat de-ale dușmanului și anume pe unul l'am împușcat la Prens, iar pe celălalt l'am silit să aterizeze spre nordost dela Verdun.

Pe câmpul de operații dela ost: Operațiile noastre din partea vestică a Rusiei progresează. La Sawle am mai făcut patru sute de prizonieri. Urmărind trupele rusești, cari căutau să scape cu fuga trupele nemțești au ajuns până la ținutul din sudvestul localității Mitau. În ținutul Calvarjei am respins atacurile rusești cauzând dușmanului pierderi mari. Am făcut 300 de prizonieri.

Acțiunea diplomatică a Italiei.

Din Roma se anunță: Desfășurarea acțiunii diplomatice, care se concentrează de câteva zile la Roma, devine din ce în ce mai activă. În jurul mesului acestor tratative se păstrează însă cea mai mare rezervă și secretul cel mai absolut de cătră cercurile competente. Totuși, fiecare își dă seamă că e vorba de unele negocieri temeinice și hotărâtoare, puse la cale de cele două grupări ale marilor puteri.

Se anunță din Berlin: „Berliner Tageblatt” află din Roma:

Regele a invitat în audiență pe ministrul de externe d. Sonnino și pe șeful statului major al armatei cu care a avut o întovădere de o ord.

Se anunță din Geneva: „Journal de Genève” primește dela corespondentul său din Roma: Cea mai mare parte a știrilor lansate în Europa despre atitudinea Italiei sunt pure invențiuni. Nici publiciștii cu bune legături în anume cercuri nu știu nimic, nici chiar înșiși șefii partidelor nu au informațiuni exacte; singur numai regele și dnii Sonnino și Salandra știu toate, ei însă păstrează cea mai mare discrețiune.

Dreptul de vot al eroilor.

În ședința de Jci a camerei ungaro dep. Rakowaky și-a dezvoltat propunerea sa privitoare la darea dreptului de vot soldaților aflători pe câmpul de luptă. Propunerea — după cum știm — a fost respinsă cu majoritate de voturi, după ce contele Tisza — des întrerupt și apostrofat de opoziție — s'a exprimat contra propunerii, riscând între altele afirmația, că introducerea votului universal în Ungaria ar însemna o nenorocire națională...

Fără a comenta cele petrecute în ședința de Jci — căci n'au lipsă de nici un comentariu să urmeze aici, ca un document al vremii, raportul pe care-l publică ziarul „Az Est” asupra acestei memorabile și caracteristice debateri:

Cuvântarea dep. Rakowski.

„Dep. Rakowsky István își motivează propunerea sa, a cărei miez este, ca începând dela anul al 20-lea al vârstei să fie alegători toți aceia, cari în actualul războiu s'au luptat pentru patrie.

Prezentarea propunerii sale nu însemnează, că opoziția renunță la cererile ei privitoare la reforma electorală. Ci ea vrea să dea numai un prilej, ca legislația să exprime printr'o manifestație unanimă mulțumita sa acelor, cari se luptă cu o abnegație și vitejie fără pereche pentru patrie. Accentuează însă, că această manifestație ar avea valoare numai în cazul, când ea ar fi unanimă și când ea n'ar fi considerată ca inițiată de un singur partid.

Națiunea nu și-ar putea exprima recunoștința mai frumos față de acei, cari se luptă pentru ea, decât prin aceea, că constituția ar primi între șanțurile ei pe soldații săi.

A sosit momentul, ca parlamentul să exprime mulțumita și recunoștința sa solemnă față de soldați acordând fiecărui soldat combatant dreptul elementar al fiecăruia: dreptul de vot. (Aplauze pe băncile opoziției. Contele Károly se ridică și aplaudă).

Răspunsul contelui Tisza.

Cred, că în ce privește sentimentele, ce le nutrește întreaga națiune maghiară față de fiii noștri aflători pe câmpul de luptă, au tem de fapt una. Când e vorba, ca să dăm expresie mulțumitei noastre față de armată sau față de singuraticii membrii ai ei, toți ne putem da mâna în această chestie.

Recunoașc, că mă simt oarecum într'o grea situație, când conform datorinței mele, trebuie să proced față de propunerea prezentată din punctul de vedere al cercetării liniștite. (Mare zgomot în stânga). Eu cred, că noi toți voim să folosim ori ce prilej, ca să dăm expresie sentimentelor de mândrie, bucurie și deplină mulțumire, pe cari le nutrim în sufletul nostru față de armata noastră.

Făcator Aurel: În viitor vor judeca și soldații noștri din punctul de vedere al cercetării liniștite! (Mare zgomot).

Contele Tisza: Eu cred că soldatul maghiar, care privește în fața morții și care suferă prin lungi săpămâni și luni sfârșiri supraomenești, nu e condus de o anumită beție (mămor) ci de cercetarea liniștită, proprie bărbatului. (Mare zgomot în stânga).

După părerea mea, fiecare arăut nobil formează baza acelei hotărâri ideale, în care se împănă toate coardele inimii și în care dominează deopotrivă sentimentul, pasiunea și convingerea.

S'a amintit aici, că anumite trupe maghiare deosebit de viteze nu s'au împărțit de distincții în mod corăspunzător. Ministrul de onoare a răspuns foarte corect, că e la mijloc o deosebire în ce privește procedura comandantilor de trupe. Aceasta e în tot cazul un rău care trebuie sanăt. Adeseori am avut prilej, să mă întâlnesc cu factorii cei mai chemați ai armatei și m-am convins în mod direct despre recunoștința caldă ce-o au față de vitejia și virtuțile militare fără pereche al soldaților maghiari.

Vaszyoni Vilmos: Dar virtuțile cetățenești?

Contele Stefan Tisza: Noi toți dăm expresie cu bucurie sinceră mulțumitei și recunoștinței noastre față de soldații noștri din linia de foc, dar e întrebarea, că oare extinderea dreptului de vot e un mijloc potrivit pentru exprimarea acestei mulțumite? După părerea mea e o neînțelegere la mijloc.

Dreptul de vot nu e răsplata unui individ sau a unor clase sociale, ci un mandat primit

dela stat, cu privire la care nu e hotărât punctul de vedere al singuraticului ci cel al statului. La extinderea dreptului electoral trebuie să se exercite o alegere anumită. În faptul că cineva a fost pe câmpul de luptă și că și-a împlinit cu credință și curaj datoria, nu pot găsi această alegere. Și nu doar pentru aceea, fiindcă n'ar fi cei mai credincioși și mai curajoși pe câmpul de luptă, și cei mai voinici tru pește. Acei cari au rămas acasă, nu sunt mai puțin credincioși și curajoși, dar sunt fizicește neapți, miopi, cu picioare și piepturi slabe. D-nii deputați sunt desigur convinși, că cei, cari din cauze fizice n-au fost apți și n-au plecat în luptă, și-ar fi împlinit cu aceeași credință datoria, dacă ar fi putut pleca în războiu.

Huszár Kuroly: Dați și acestora dreptul de vot!

Contele Stefan Tisza: Argumentația aceea, care țintește la acordarea dreptului de vot soldaților, dacă nu vrem să ajungem la o completă contrazicere logică, duce la cel mai extrem vot universal. Introducerea votului universal în Ungaria ar fi o nenorocire națională... (La aceste cuvinte isbucnește în șirele opoziției mare zgomot).

Huszár Károly strigă: Aceluia, a cărui sânge e bun, să-i fie bun și votul.

Contele Stefan Tisza: Spre cel mai mare regret al meu nu sunt în poziție, ca să primesc propunerea d-lui deputat Rakowsky și să rog să n-o admită la dezbateri. (Mare zgomot și contraziceri la opoziție).

Strigăte din stânga: Rușine, infamie!

Președintele pune la vot propunerea. Roagă pe acei, cari vreau să admită la dezbateri propunerea lui Rakowsky, să se ridice. Într-o opoziție: partidul independent, cel popular și cel constituțional, ba chiar și câțiva deputați afară de partide, se ridică.

Președintele anunță, că dezbateri propunerii o dorește minoritatea camerei, prin urmare majoritatea n-o dorește.

Opoziționalii au urmărit cu mare zgomot votarea și din nou s'au suzit adresându-se guvernului și partidului muncii strigăte ca:

Rușine! Infamie!

Știri din România.

Cearta din partidul conservator. — Un discurs al dlui Nicu Filipescu. — Consiliu de miniștri.

Pe tema chestiei externe s'a ivit un conflict între domni: Marghiloman, actualul șef al partidului conservator și dl Nicu Filipescu, popularul fruntaș al aceleiași partid, care conflict amenință să producă o dureroasă desbinare în partidul conservator.

Pentru a preîntâmpna o criză în acest partid, s'a ținut luni după amiază la dl Marghiloman acasă o consfătuire, la care au participat aproape treizeci membrii ai comitetului executiv, aflători în București, între cari dnii Titu Maiorescu, Teodor Rosetti, Ion Lahovary, C. C. Arion etc.

Asupra acestei consfătuiri s'a publicat un comunicat oficial, în care se spune între altele:

„S'a discutat situațiunea internă a partidului. D-nii D. Greceanu și M. Vlădescu, exprimând opiniunea că agitațiunea din partid are la bază o simplă neînțelegere care ar putea fi eventual limpezită, d-nul Marghiloman a acceptat ca domniile lor dinpreună cu dl Const. Arion să limpezească, cum vor crede, acest punct.

O convocare oficială a comitetului executiv este apropiată.

În scopul limpezirii neînțelegerilor s'a ales în această consfătuire o comisiune de trei, care

să trateze cu dl Nicu Filipescu modalitatea unei înțelegeri pentru a se încunaja o ruptură în partid. În urmare o comisiune compusă din dnii C. C. Arion, D. Greceanu și M. Vlădescu au avut Mercuri o consfătuire cu dl Filipescu a cărui părere a fost ca din considerații de politică externă șeful partidului să se retragă și să fie în mod provizor înlocuit cu un comitet conducător, care să țină locul de șef până după deslegarea chestiunii externe.

Comunicându-se d-lui Marghiloman părerea d-lui N. Filipescu, șeful partidului conservator a hotărât să se convoace comitetul executiv pentru Vineri sau Sâmbătă pentru a aplană conflictul ivit.

Aceasta e până în prezent stadiul crizei din partidul conservator.

„Ziua“,

scrie.

Marele patriot dl Nicolae Filipescu în discursul rostit la Iași și reproduș în numărul dela 17 Martie al «Epocei» vorbește despre timpul, care a trecut deșand cu procesul memorandumului.

De atunci, — zice, — sunt abia 20 și ceva de ani.

Timp scurt pentru cei ce știu că o înviere națională este rodul unor opinteli seculare, iar numai aparent efectul unei învățături diplomatice abile. (Aplauze).

Timp scurt pentru a crea o conștiință netedă a noilor noastre țeluri, un program național, clar, enérgii de oțel și putere de sacrificiu

Timp scurt mai ales spre a forma pentru îndeplinirea unei opere de uriași, o tinerime rău pregătită ce niște împrejurări neprielnice. Această tinerime își avea rădăcinile în epoca de obsolescență care a urmat după îndeplinirea operii generației eroice.

Din această tinerime s'au ridicat mulți oameni cu mintea bine înzestrată, dar cu inima înstrăinată în școlile apusului sau oameni năra-viți cu școala dela noi, care nu o școala marilor jertfe pentru neam.

În această școală, studiul dezinteresant a fost nimicit de sistemul napoleonian; impus mai departe cu ori unde aiurea. Titlurile unversitare nu ajuns valori, ca titluri de bură și școlile noastre s'au prefăcut în fabrici de postulanti.

Dela aceștia să ceri sacrificii pentru împlinirea idealului nostru?

Și ne mai mirăm că sunt atât de mulți, cari nu pricep nimic din evenimentele de azi? (Vii aplauze).

Avem Români, cari își dau acest nume, cari sunt cetățeni români și sunt chiar născuți pe pământul românesc, dar n'au suflet de români.

Ce știți ei despre Transilvania? De istoria e, nici o boabă. Unii au fost până la Brașov.. În excursiune.

Alții cunosc gara din Arad și cea din Cluj, ps unde trec cele două trenuri spre Paris. Idealul național îl pleacă disciplinei de partid. Sibiul ori Blajul îl văd prin prisma perspectivei unei prefecturi.

Dintra aceștia au răsărit apostolii curajoși ai prudenței, acei ce și acoperă nulitatea cu aere grave de diplomați alături de simbriații legațiunilor străine. (Aplauze).

Azi toți ticăloșii își resfață ignomlnia. Spionii se prind la vorbă și discută idealul național. Eu cunosc două feluri de ticăloși: ticăloșii fără argumente, modești și resemnați și ticăloșii cu argumente, cu mult mai nesuferiți. Aceștia au descoperit azi Dardanelele. (Aplauze).

Dacă norocul ne va ajuta, vijelia, care ne va aduce la victorie, va desrădăcina stejari cu mândră corcană, dar cu rădăcini putrede și va spulbera toată pleava și tot gunoialul (vii aplauze).

Până atunci ticăloșii prosperează. Ei ne dau privescerea unei vieți sociale desfrânate, frământate de dorul câștigului și al petrecerilor.

Petrolistul vrea să exporteze benzina, adică munițiune pentru vrăjmaș. Agricultorul vrea să exporteze grâu, când fiecare chilă însemnează poate un vrăjmaș mai mult și un fiu sau un frate mai puțin. Acționarul Băncii Naționale cere statului dobândă chiar la aurul ce acesta i-a împrumutat. Tuturora le trebuie banca să petreacă. Teatrele sunt pline, cinematografele tixite. Aci, un măscăriciu își cântă cuplete imbecile stârnind entuziasmul cu intrăm sau nu intrăm. La o serbare în folosul unui cerc sportiv din București se plătea 120 lei loja și locuri nu se mai găseau.

— Mercuri seara a avut loc la ministerul de interne un consiliu de miniștri prezidat de d. I. I. C. Brăteanu. Consiliul a durat dela orele 6 până la 8 jum. După un schimb de vederi asupra situației externe, miniștrii s'au ocupat cu chestiunea unor noi repartitii necesare în budgetul în curs. A fost modificată astfel destinațiunea unor sume dela capitale mai puțin interesante, în conformitate cu nevoile eventuale. Consiliul a relevat situația economică a țării și a discutat mijloacele ce ar putea fi utilizate pentru evitarea unei crize mai serioase. Aprovizionarea din afară și modalitățile posibile au fost deosebit de obiectul desbaterilor consiliului. În urmă au fost rezolvate lucrările curente.

— La încheierea foii aflăm din București, că în ședința comitetului executiv al partidului conservator, care s'a terminat ieri seara târziu, majoritatea membrilor a votat d-lui Marghiloman încredere cu deosebire în urma discursurilor rostite de d-nii T. Maiorescu, C. C. Arion și alții.

— Partizanii d-lui Filipescu se vor întruni astăzi pentru a-și fixa atitudinea față de votul de ieri al majorității marelui comitet executiv.

Ajutorarea Văduvelor și orfanilor soldaților invalizi și celor căzuți în războiu.

În ședința de Marți a Dietei ungare guvernul a depus pe biroul camerei întregul proiect de lege și un proiect privitor la ajutorarea văduvelor și orfanilor soldaților invalizi și a celor căzuți în războiu.

Acest proiect de lege, care va fi probabil votat fără nici o schimbare, conține următoarele dispoziții:

Ajutor de stat va primi atât văduvele și orfanii celor căzuți în războiu sau pierși, cât și soldații deveniți incapabili de lucru în urma rănilor primite, dacă vor putea dovedi că sunt avizați la ajutor din partea statului. Acest ajutor este deocamdată provizoriu și se dă sub întregă durată a războiului și încă 6 luni după durata războiului.

Ajutorul de stat, ce se va da, după ridicarea la valoare de drept a legii de față, se împarte precum urmează:

1) 60 cor. ajutor anual primesc acei invalizi, cari au pierdut cel puțin 20, însă mai puțin de 50 la sută din putința lor de câștig în meșteșugul ce au urmat înainte de război și urmează după războiu.

2) 120 cor. ajutor anual se dă sceleror invalizi a căror putință de a câștiga traiul de toate zilele a scăzut cu 50—100 la sută.

3) 180 cor. ajutor anual primesc acei invalizi, cari sunt neputincioși pentru orice lucru.

4) 60 de cor. ajutor anual primește soția legiuită a invalizilor cari au dreptul la ajutor conform punctelor 1, 2 sau 3.

5) 36 cor. ajutor anual primesc copiii fie chiar născuți în afară de căsătorie, ai invalidului îndreptățit la ajutor conform punctelor 1, 2 sau 3 și anume băieții capătă acest ajutor până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

6) 60 cor. ajutor anual primesc părinții și bunicii invalidului îndreptățit la ajutor conform punctelor 1, 2 sau 3; suma totală a ajutorului dat acestor membri de familie nu poate fi mai mare ca de 120 cor. anual.

7) 120 cor. anual capătă văduva celui căzut (dispărut sau mort) în războiu.

8) 12 cor. ajutor anual capătă fiecare orfan (lipsit numai de tată fie legitim fie legitimat al celui căzut și anume băieții până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

9) 36 cor. ajutor anual primește orfanul lipsit și de mamă) fie legitim fie legitimat al celui căzut în războiu, dacă sunt doi orfani, fiecare capătă câte 30 cor. anual: dacă au rămas trei orfani, fiecare capătă câte 24 cor.; și dacă au rămas patru orfani, fiecare capătă câte 18 cor. anual, și anume băieții până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

10) 60 cor. ajutor anual capătă acel orfan născut în afară de căsătorie, a cărui mamă capătă penziune și ajutor conform punctului 7; și anume băieții până la vârsta de 16 ani, și fetele până la vârsta de 14 ani.

11) 108 cor. ajutor anual capătă acel orfan născut în afară de căsătorie, pe care cel căzut sau dispărut l-a ținut; dacă au rămas doi de acești orfani, fiecare capătă câte 102 cor.; dacă au rămas trei orfani, fiecare capătă câte 96 de cor., dacă au rămas patru sau mai mulți orfani, fiecare capătă câte 90 cor. anual și anume băieții până la vârsta de 16 ani, fetele până la vârsta de 14 ani.

12) 60 cor. ajutor anual primesc părinții și bunicii celui căzut s'au dispărut, suma de ajutor: pentru acești membri de familie însă nu poate fi mai mare de 120 cor. anual.

Sumele de ajutor amintite în punctele 4, 5 și 6 se plătesc personal invalizilor, iar sumele de ajutor amintite în punctele 8, 10 și 12 se plătesc personal văduvelor.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 29 Aprilie n.

Dl Gheorghe Gulman, prefect la Seminarul din Sibiu, drept răscumpărare a felicitărilor de ziua numelui său, a plătit la administrația gazetei abonamentul pe un jumătate de an pentru două exemplare ale „Foii Poporului”, spre a se pune la îndemâna soldaților răniți de prin spitaturi.

Cine știe ceva de nepotul meu, Szabó György, căprar în regimentul 23 de honvezi, comp. 9. — rog să avizeze pe subscrisul. Din Septembrie, plecat pe câmpul de bătăie, nu a mai dat nici un semn de viață. *Iosif Ciora, Fogaras, strada Brășovului.*

O nouă înrolare a glotașilor din clasa B. Biroul ung. de corespondență anunță din Viena: Considerând, că rezultatul înrolării glotașilor din Austria n'a avut pretutindeni acelaș rezultat, forurile militare competente, au decis o nouă asentare a glotașilor născuți în anii 1878—1890, precum și a celor născuți în anii 1892, 1893 și 1894. Cu acest prilej vor fi înrolați și acei, cari au fost aflați apți, dar fuseseră concediați.

Când vor fi chemați glotașii de 42—50 ani. „Neues Wiener Tageblatt” scrie: Aflăm din izvor bineinformați că în cursul petrecerii

contelui Tisza în Viena, s'a vorbit numai despre chestii curente, pe cari le-a discutat primul ministru ungar cu miniștrii comuni, iar audiența contelui Tisza la monarhul e de importanță întrucât cu acest prilej i-a raportat M. Sale despre votarea noii legi privitoare la glotași, prezentând-o spre sancționare M. Sale.

Se poate lua cu siguranță, că noile contingente de glotași nu vor fi chemate în serviciul militar înainte de terminarea lucrărilor de câmp, adică mai de vreme pe la sfârșitul lui August sau începutul lui Noemvrie. Foarte natural că până atunci se execută lucrările pregătitoare. În săptămânile viitoare se va face conscrierea și clasificarea celor cari aparțin noilor contingente, Asentările vor avea loc în Iunie sau în Iulie. Contingentele mai bătrâne vor fi folosite în primul rând pentru serviciul local așa că soldații mai tineri cari făceau serviciul până acum în interiorul țării, pot fi duși în front fiind înlocuiți cu cei mai bătrâni.

După o altă telegramă din Viena: ministerului apărării țării austriece i-s'a prezentat o delegație a deputaților austrieci condusă de deputatul Hartl, rugându-l pe ministru ca foștii ofițeri de rezervă, cari au renunțat la rangul lor să și poată recâștiga acest rang, iar inginerii arhitecții și chimiștii să fie aplicați la miliție corăspunzător meseriei lor.

Diplomă regală celor distinși. Maj. Sa Monarhul a hotărât să estradeze tuturor celor cari au primit în actualul războiu vre-un ordin pentru merite sau erucea militară pentru merite o diplomă separată care să poarte semnătura Maj. Sale.

Sfaturile unui plugar luminat.

De C. Sandu-Aldea.

(urmare și sfârșit)

— Dar de ce sunt mai mici boabele dela vârful și dela cotorul spicului decât cele dela mijlocul lui?

— Pentru că zămisirea boabelor de grâu se începe întâi cam pe la jumătatea spicului și merge încet încet spre vârf și cotor. Boabele dela capetele spicului sunt dar zămisite mai târziu decât cele dela mijloc. Pe de altă parte boabele dela vârf și dela cotor se coc mai repede de cât cele dela mijloc, așa dar ele sugând mai puțin, n'au cum să le ajungă pe cele dela mijloc.

— Ca niște copii înțerești prea de vreme! — zise un om.

— Cam așa ceva! — vorbi Dinu. De aia taiu eu vârfurile și cotoarele spicelor alese pentru sămânță. Apoi iau pe rând fiecare spic tăiat și-l frec bine 'n palme și li vântur boabele până le curăț cu totul de pleavă, până rămâne grâul numai bob și bob, ca orezul. Boabele ce am putut strânge în acest chip le seamăn la vremea cuvenită în grădina și le las ca și în câmp. Doar primăvara le plivesc mai des de burueni. Când a venit vremea secerii, taiu și eu poșta mea de grâu de sămânță, leg grâul și-l las să se răcoacă bine 'n snopi. Apoi, când am timp și e vremea frumoasă, întind pologu la bățătură și desfac fiecare snop. Întind snopul în mănunchiu subțire și îl bat cu *mlăciul*.

— Cu ce?

— Cu mlăciul.

— Ce-i ala?

— Păi nu vi l'am arătat?

— Poate altora, nu nouă.

— Două bețe legate mai slobod la cap cu o șuviță de piele care trece prin câte o gaură

mică făcută în capetele bețelor. Din cele două bețe, unul e mai lung și celalalt e mai scurt. Când ridici în sus, bățul cel mic se învârtiște și când arunci coada cea lungă în jos, băătorul cel mic izbește în grămada de bățut.

După ce am bățut de n'a mai rămas nici un bob în spic, dau paele la o parta. Și așa

urmez cu fiecare snop până îi bat pe toți. Apoi strâng boabele și le vântur când am un vânt mai bun. Pleava și boabele ușoare se duc, boabele grele și frumoase cad pe polog. După ce le-am vânturat și am ales fruntea, nu mă mulțumesc numai cu atât.

— Dar ce le mai faci?...

— Când mă înlesnesc, întind iar pologul (zăblăul) și velințele în bătătură și răstorn boabele într'un colț al pologului. Apoi încep să le zvârl cu o lopăciță micșoară cât pot de departe. Boabele mai mari, mai pline, mai grele or să se ducă mai departe; cele mai ușoare or să rămâe mai aproape de mine.

Harta teritoriului pe unde se dau luptele din Carpați.

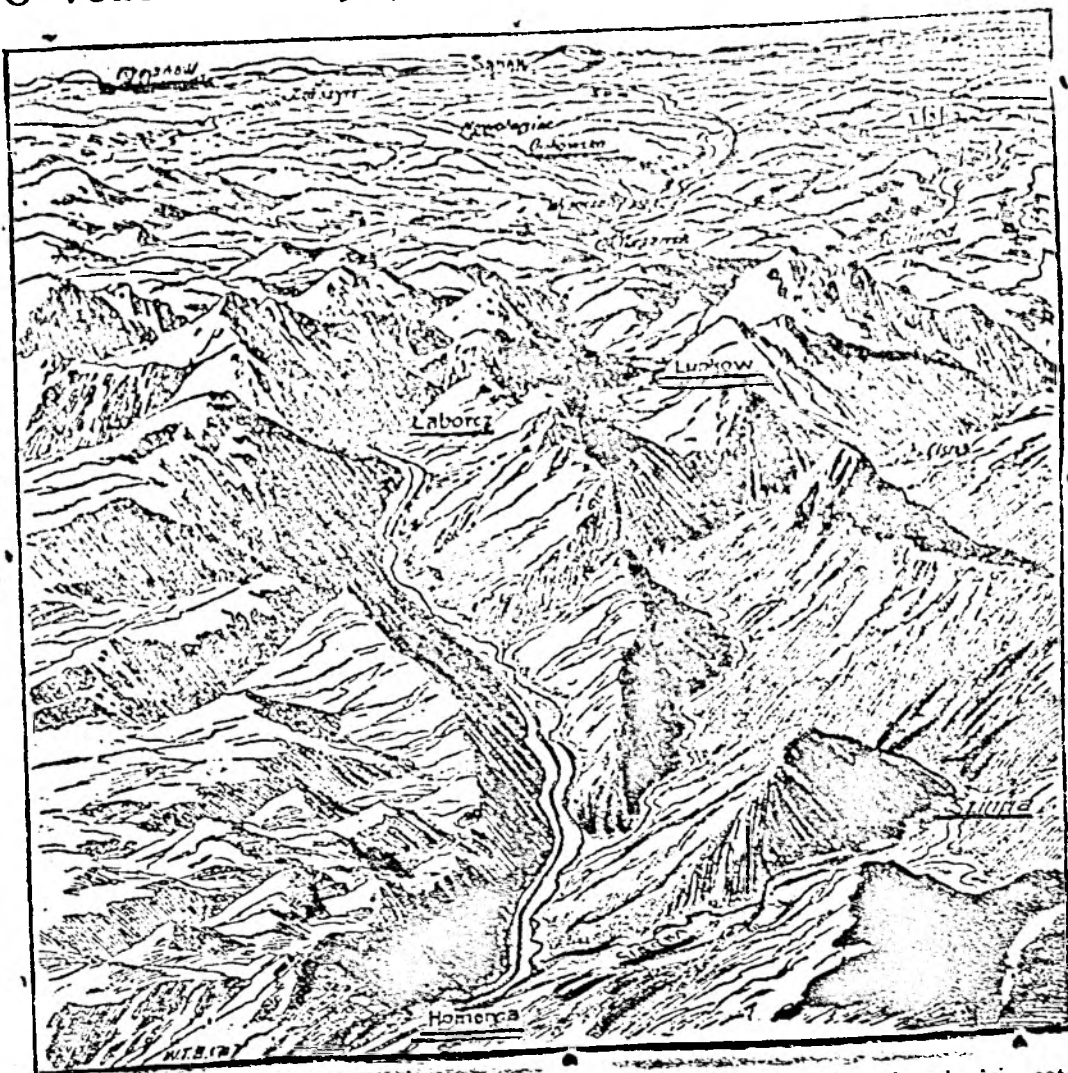

O vedere a Carpaților din jurul pasului Lupkow.

Din capul locului trebuie să ne dăm seama, că locurile, pe unde se poartă de prezent luptele în Carpați, sunt dintre cele mai muntoase. Ca să-și poată face cineva o îndovărnă iconică, cum se dau luptele pe astfel de dealuri și munți, ar trebui să vadă la fața locului mișcările trupelor. Dar de asta nu parte (mai bine era de nu aveau) numai cei care sunt siliți a purta aceste lupte îndârjite contra năvălirii Rușilor.

Pentru publicul mare dăm alături o mică schiță a munților, dealurilor și văilor din jurul pasului (punctului, trecătoarei) Lupkow. După cum spunem și la alt loc, în acest ținut au avut loc mari lupte în sărbătorile Paștilor, iar în parte și de atunci încoace.

Schița noastră ne arată o parte a ținutului de pe harta (mapa) cea mai mare din foaia de azi. Astfel, în partea de jos a acestei schițe, la mijloc vedem orașul Homona, unde se împreună două trenuri: cel care vine din spre pasul Lupkow peste Mezolaborcz (Laborcz) și cel care pornește numai dela

Takcsony peste Szina. La Homona se împreună și râurile Laborcz și Czirka, între cari n'au dat cu atâtă vehemență lupte trecute.

Granița dintre Ungaria și Galiția duce pe din sus de Laborcz, apoi peste Lupkow și pe sub Cienna. Văile, dealurile, munții și prăpăștiile, cari se văd în jos dela aceste localități se țin de Ungaria, iar coenaltă mulțime de în sus dela Lupkow (în dreapta cătră Balgrad și Lisko, în stânga cătră Bukowako și Rymanow) sunt partea Carpaților ce se țin de Galiția.

În felul cum se arată aici o mică parte a Carpaților, așa se întind ei pe întreg frontul de luptă începând dela Bucovina până în partea de vest a Galiției: sunt tot văi și dealuri, stânci înalte, pustii și păduri dese, pe unde numai cu greu poate străbate omul gol; acum însă, pe aceste locuri au trebuit să fie așezate tunuri și dus mușcile pentru armata luptătoare, de asemenea și cele de lipsă pentru hrana soldaților. Iar toate acestea prin o zăpadă mare numai ce aceea, care, de astă toamnă

până scum acopere mereu acele locuri. Că ce va să zică, a duce o luptă luni de zile prin astfel de locuri, îți poate face o iconă adevărată numai acela, care cunoaște viața dela țară în vreme de iarnă, cu satele așezate pe la poalele munților prin văi și pe dealuri, cum și cine a umblat pe munți, atât pe timp ploios, cât și în puterea iernii, prin zăpadă cea mare: de aci să veghezi toată ziua și noaptea, să ai grijă să nu te atace dușmanul, ba dacă poți să l ataci tu pe el, și bucurându-te ca de ziua de Paști, când vezi că a venit cineva să-ți aducă sau să te întrebe cum stai cu de-ale mâncării.

— Cum se poate? — întrebă mirat unu din Români.

— Se prea poate! — răspuse Dinu. Fă tu într-o zi încercarea asta: ia în mână câteva alice de vânătoare și câteva boabe de mei. Alicele să fie tot de mărimea boabelor de mei. Aruncă-le apoi cât poți de tare. Care din ele crezi că are să se ducă mai departe?

— Alicele! — răspuse unul.

— De ce? — întrebă Dinu.

— Pentru că-s mai grele.

— Așa e! — întări Dinu. De aia svărl eu sămânțe spre a o alege.

Boabele care mi le am ales, le seamănă când a venit vremea în ogorul meu din țarină, după ce le-am înmuiat mai întâiu în saramură de piatră vântată.

— Așa, mai vere Dinule. Văd că și la boieru' se pune grâu în saramură, dar logofătul Nicoți nu vrea să spună de ce. Nu știu acum: vrea să ne spună, ori nu știe nici el. De ce se înmoaie grăul cu zeamă de piatră vântată?

— Ai văzut tu vre-o dată grâu mălurat?

— Ba bine că nu!

— Ce are înăuntru un bob de grâu mălurat?

— O pulbere cafenie-negricioasă

— Tocmai așa. Știi tu ce-i pulberea aia?

— Da' de unde să știu!? Eu zic că-i răutatea boalei.

— Fiecare grăunte din pulberea cafenie e o sămânță de mălură. Această pulbere se lipește de boabele sănătoase și când acestea încolțesc în pământ, încolțesc și sămânța de mălură. Firul ce dă din această sămânță pătrunde în firul de grâu și crește odată cu el. Iar la vremea secerișului, în loc de făină albă și frumoasă, bobul de grâu dă pulberea aceea urâtă. Acum închipuește-ți tu că bați în coșul morii o baniță de grâu plin de mălură. Așa-i că și-al pune mâinile în păr când ai vedea ce fel de făină și-ar curge în sac?

Dacă însă băgăm grăul în saramură de piatră vântată, saramura arde fără milă sămânța boalei și grăul rămâne curst. Într-o zi se svîntează și a doua zi sau cel mai târziu a treia zi e bun de sămânță.

— Dar am văzut că la un boer se băgă grăul salamurat și în var. De ce care?

— Mai întâi pentru a grăbi svântarea grăului și a doua pentru a ajuta la creșterea colțului.

— Cam câtă piatră vântată se pune?

— La 10 vedre de apă, un kilogram de piatră vântată care trebuie să fie cât de bine topită.

— Și numai în potriva mălurei e bună piatra vântată?

— Ba și împotriva tăciunelui și a ruginei și a manei viilor.

Dar eu n'am apucat să sfârșesc de spus cu alegerea seminței de grâu, căci am abătut vorba. În țara noastră se găsește un fel de grâu cu spicul alb și altul cu spicul roșu.

Eu am isbutit să-mi deosebesc sămânța și pe cât am băgat eu de seamă până acum, grăul roșu par'că mi-ar da ceva mai mult la pogon, dar grăul bălan par'că ar fi mai tare și mai greu.

V'ați mai putea alege o sămânță mai bună de grâu dacă ați strânge boabele: ce s'au scuturat pe locul unde au fost șira de snopi, pentru că boabele mai mari, pe cari nu le poate acoperi și ține pleava, se scutura mai repede. Dar nu prea v'aș îndemna să faceți lucrul ăsta

— De ce?

— Pentru că din boabele strânse din scuturătură o să dea spice care or să se scuture prea mult pe câmp.

— Așa e, măi! Vedeți: nouă nu ne-ar fi trecut prin cap una ca asta.

— Dar porumbul de sămânță cum îl alege, Dinule?

— Cam tot așa. Când a nceput a se coace, iau lotu 'n lungie și în curmeziș și însemnez ciocanii (strujenii) ce au legat mai mulți știuleți. Când s'a copt porumbul, culeg deosebit știuleții de la cuiburile pe care le-am însemnat. Din știuleții ăștia alege pe cei mai frumoși: mai mari și mai încărcăți de boabe și știuleții alegeți îi pui undeva până primăvara, spre a se usca. Primăvara curăț boabele de la vârful și dela cotorul fiecăruia știulete și ce-mi rămâne bat în leasă. Acum am meșină și îi bag în ea. Din boabele ce au eșit de pe știuleții alegeți și curățai la vârf și la cotor îmi fac sămânța.

Zicând acestea, Dinu se uită pe câmp apoi vorbe:

— Să mergem, fătași, că se înserează.

Și toată ceata se îndreaptă spre sat. Dar după câțiva pași, Dinu Simion Militaru se opri și zise:

— Cum v'am spus dela început chiar: dacă nu arați mai adânc, dacă nu cărați gunoi pe loc și dacă nu atârșiți buruienile, da surda v'ați mai căsni să vă alegeți o sămânță mai bună.

Apoi porni și nu mai zise nimic cât-va timp.

Dar unul din Români dădu din cap cu doamnădejde și spuse:

— Bune lucruri ne înveți tu Dinule, dar unde avem noi vreme să le facem? Că tu știi bine că muncim din noapte până în noapte, de cum se ia și până cade iar zăpada.

— Așa pe apucate și când vrea omul tot face — răspuse Dinu, iușind pasul.

Soarele sfîșpă și pe cer nu se vede nici urmă de nor. Unul din oameni zise:

— Ti, că multe mai știi, măi Dinule. Ce mai minte și-a dat Dumnezeu! Mă mir cum lo mai îți toate în cap.

Dinu se uită spre cer și grăi:

— Frumoașă vreme! Numai de ar ține așa până ne-om vedea și noi munca de pe câmp strânsă.

— Bun e Dumnezeu! — îi răspuse un bătrân.

Și ceata de Români se apropia și intră în Răscrucea care răsuna de cântecul flăcăilor

ce se întorceau de la horă în acel dulce amuz de sărbătoare..

Prizonierii la munca câmpului.

Prin rescriptul ministerial din 16 Aprilie c. Nr. 19031 Prez., cu privire la aplicarea prizonierilor la munca câmpului, se orânduiesc următoarele:

Acei proprietari, cari ar dori să aplice munca din economia (gospodăria) lor cel puțin 200 prizonieri, trebuie să-și înainteze, pe calea comitetului suprem (föispán) concernent cererea adresată ministrului de honvezi, la așa numitul comitet: „Hadtelügyeleti bizottság”. Pentru proprietarii mici dela orașe și sate, cari au lipsă de mai puține puteri de lucru, să pună la dispoziție cel mai puțin 30 prizonieri. Cererile în această privință are să le înainteze tot comitetul suprem însă la ministrul de agricultură dar așa că ele să sosească la minister până în 5 mai 15 respective până în 25 a fiecărei luni.

Fiecare grup de prizonieri e însoțit de un număr de îngrijitori militari de 10%, a numărului prizonierilor, deci cel puțin 1 suboficer și de 2 militari fără șarjă (rang), cari se îngrijesc singuri de disciplina militară. De supravegherea sigură de peste zi și de peste noapte are să se îngrijescă comuna politică. Aceasta stabilește și ordinea (rândul), în care prizonierii au să avârească munca la singurătatea proprietarilor de așa, ca în cât e cu putință, la câte unul să fie aplicați toți prizonierii deodată și nu împărșiți. Deși prizonierii înainte de plecare cu 3 săptămâni vor fi căutați de medici, ei atât la sosire cât și din 2 în 2 săptămâni au să fie supuși de medicală autorității vizitării (căutării) medicale. Plata medicului de câte 4 bani la zi de fiecare prizonier trebuie s'o presteze (so dea) proprietarul la casa comunală. Altă plată pentru prizonieri nu se dă. Într-o condiție mai de aproape statorite de minister și cari se găsesc la fiecare comună, să numără, că comuna suportă cheltuielile de înovarturare (locuința) și de hrana prizonierilor, cari i-se vor înpoia de comanda militară respectivă. A da prizonierilor beuturi spirituoase este oprit. Prizonierii aduc cu sine îmbrăcămintea, încălțămîntea, albiturile, hainele de pat, uneltele recerute la muncare etc., a cărora cheltuielă de transport o suportă tot comuna. Singura și de răpauș e Dumineca dar și aceasta numai în cazul când natura muncii de îndeplinit îngăduie nelucrarea. La împărșirea grupelor de prizonieri se ia în socotință, încât se poate, naționalitatea (limba), religia (legea) și îndeletnicirea prizonierilor. La grupe mai mari să dau și prizonieri cari cunosc limba germană (romțească) apoi pantoferi și croitori. Cheltuielile pentru prizonieri cari ar fugi lo suportă comuna.

În lipsa maro de puteri muncitoare, indemnăm pe ai noștri să tragă foloase din aceste orânduie.

Sibiu, la 23 Aprilie n. 1915.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pantaleon Lucuța, Victor Tordășiana, prezident societate

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.

Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.

Tiparul: „Tipografia Poporului”

„DREPTATEA”

REUNIUNE DE PĂSTRARE ȘI CREDIT CA ÎNSOȚIRE ÎN FENEȘUL-SĂSESC — își va ținea

a VIII-a adunare generală ordinară

la 16 Maiu 1915 la orele 4 d. a.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunei și a comitetului de supraveghere, prezentarea bilanțului de pe 1914 și decidera asupra împărșirii profitului curat.
2. Alegerea alor doi membrii în direcțiune și alegerea comitetului de supraveghere.
3. Fizarea marcelor de prezentă pentru direcțiune și comitetului de supraveghere.
4. Eventuale propuneri.

Szászfenes — Feneșul săsesc, 21 April 1915.

Direcțiunea.

TAKARÉK ÉS HITELEGYLET, MINT SZÖVET-
KEZET SZÁSZFENESEN

VIII-dik rendes közgyűlését

1915 május hó 16-én d. u. 4 óraker fogja megtartani.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései, az 1914-évi mérleg előterjesztése és a tiszta nyereség felosztása.
2. Két igazgatósági tag és a felügyelő bizottság megválasztása.
3. Az igazgatósági tagok és felügyelőbizottsági tagok jelenléti díja, megállapítása.
4. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság.

Nr. 949/915 prim. com. 2112

Publicațiune.

Comuna Kistalmács (Tălmăcel) esarîndează în licitațiune publică ce se va ținea la 25 Maiu 1915 în cancelaria comunală morile de apă ce formează proprietatea sa pe timp de un an adecă din 1 Iulie 1915 — 30 Iunie 1916.

Prețul strigării 1600 Cor.

Condițiunile mai de aproape să pot vedea la primăria comunală.

Kistalmács, la 1 Maiu 1915.

Primăria comunală.

N. Rusu Ieronim Clotok, primar. notar.

Pentru economi!

Sămînțe de lucernă și trifoiu se pot cumpăra dela **Sigmund Felzer** Str. Ciznădiej 1.

O femeie

mai in etate caută un loc de eco-
noamă la un preot. Se angajează
a crește și copii și să pricepe la ori-
ce lucru din casă și afară de casă
(grădinărit, legumărit). Crescută în
casă de preot și neavând familie s'ar
angaja bucuros la ori-care preot, fie
bătrân sau mai tânăr cu copii. Adresa
la administrația gazetei noastre.

Vinuri se pot căpăta

din anul 1913, cu 80 fl. litra la
Andreas Müller Kiss-Salyk.

Inseratele
numai atunci au va-
loare mare, dacă să
răspândesc pretu-
tăciunea, în toate
partile, în toate cer-
curile sociale. Pen-
tru acest scop se
ofere îndosebit in-
seratele în „FOAIA
POPORULUI”...
Informații să dau
și comenzi să pri-
mesc la adminis-
trația „FOAIA PO-
PORULUI”... . . .

Tuturor on. prietini,

cașpeși și cunoșcuți, la zic, pe această
cale, un cordial rămas bun. Ioan
Mihail, horeber, Sibiu, se mută la
Budapesta I. Fehérvári ut 39 sz. III
em. 4 ajt.

Ludovic Ferencz
croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stufe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.
Noutățile
sosite chiar acum, **pentru haine**
de bărbați stufe indigene
din cari se execută după măsură
cele mai moderne vestimente pre-
cum: **Sacko, Jaquete și haine**
de salon, cu prețuri foarte
moderate.
Deosebită atențiune
merită noutățile de stufe pentru
pardisiuri și „Raglan”, cari
se află totdeauna în deposit bogat.
Asupra **reverenzilor** con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-
mit a atrage deosebita atențiune
a On. domni preoți și teologi ab-
solenți. — **In cazuri de ur-**
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articli
de uniformă, după prescripție croi-
tura cea mai nouă.

O calfă harnică

de faur-fierar (lucrător cu fo-) și 2
calfe de faur gă-esc aplicare sta-
ționari la Carl Weindel, Sibiu St.
Suguna Nr. 19.

Tânăr român,

liber de serviciul militar, caut post
ca scriitor în vre-o cancelarie. Posed
praxă și pentru cancelarii advocatiale
precum și în scrierea la mașină. A-
dresa la administrația acestui ziar.

„NĂDEJDEA” însoțire de credit și economii în Blăjei (Balázstelke).
Convocare.
Onorații membri a băncei populare: „Nădejdea” însoțire de credit
și economii din Blăjei (Balázstelke) prin aceasta se convoacă la
a II-a adunare generală ordinară,
pe ziua de 16 Maiu n. 1915 la 1 oară p. m. în localul școalei gr-
ort. române din loc.
Ordinea de zi:
1. Deschiderea adunării generale și constituirea.
2. Raportul direcțiunei și a comitetului de supraveghiare de pe
anul 1914.
3. Aprobarea bilanțului.
4. Alegerea a lor 2 membrii în consiliul de administrație.
5. Alegerea comitetului de supraveghiare pe un period de 3 ani,
conform § 14. din statute.
6. Modificarea statut. lor.
7. Eventuale propuneri.
Blăjei (Balázstelke) la 29 April 1915.
Zacheiu Sasu Direcțiunea.

Atelier de curelărie, șclărie și colorărie
ORENDT G. & FEIRI W.
Telefon 313 (odinoară Societatea curelarilor) Telefon 313
Strada Cisnădiei 45 - SIBIU - Helldauergasse 45

Magazin foarte bogat în
articole pentru căro-
tat, călărit, vână-
sport și volaj, po-
rtări și procovă-
șuri, portmonce și
bretele solide și
alte articole de ge-
lanterie cu prețurile
cele mai moderate. Cu-
rele de mână, ce-
rele de cușt și lo-
gat, Sky (vârșob) și
permanent în depozit
Toate articolele din brânzele sumle și reparatură lor se execută
prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.
Comandă prin poștă se execută prompt și conștientos
Mare depozit de hamuri pentru cal dela colorire
cele mai ieftine până la cele mai fine, copari-
toare (șoluri) de cal și cofere de călătorie.

MOBILE lucrate solid și
conștientos ...
se pot comanda la
EMIL PETRUȚIU
Fabrică de mobile
SIBIU - NAGYSZEBEN, ANAIA
str. Sării 37
Specialist în:
MOBILE DE TOT FELUL
pentru tineri nou căsătoriți, mobilări
de hoteluri, vile, institute, ca-
fenele și restaurațiuni
Telefon Nr. 47 cu legătură în comitatul întreg
Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice

IULIUS GRAVENHORST,
curelar în Orăștie-Szászváros,
recomandă onorat lui public magazin sa bogată de tot felul de hamuri pentru cal
Brâne pentru mijloc, curele Boeskor,
curele — „Hosen” (Hosenriemen), șea și tot
soiul de unelte de călărit, ce se recer.
In afară de aceste sunt tot felul de articoli ce se tin aici cu prețuri cât se
poate de ieftine. Se primesc comenzi și reparaturi, ce se vor face conștin-
cios, repede și foarte ieftin. Rog pe mușterii din afară, să binevoieacă a tri-
mi o lucrul ce vreau să ni-l predea spre reparatură, cu poșta sau cu trenul
(gyorzáru), iar cu eu întoarcerea poștei li voui împărțai prețul reparaturii.
Cumpăr și vând tot felul de curea
Calfe și ucenici se primesc.

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd
alul Bergmann & Co., Teschen a/Etbe
se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său
și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra păstrucilor și de cel mai neîntrecut întru
susținerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.
Mii de scriitori de recunoștință stau la dispoziție Premiat de mai multe ori Fiș
precauți la cumpărare și să se observe apriat la marca „Steckenpferd” și la firma deplină
Se poate căpăta (la 1 Kr.) în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă
și prăhata cremă de crin „Manera” (à 80 lil per tubă), care este de un efect minunat
întru susținerea mânilor la dame în stare gingașe. 1899

Noutate Senzațională!
Ochiane de războiu „Ideal,”
construite cu cele mai bune și mai fine linși optice.
El constă din 16 instrumente optice unite la un loc, cari
se pot desface însă și în părțile lor constitutive, așa încât se poate purta
ușor și în buzunar.
Ochianul de războiu „Ideal” se poate folosi în următoarele feluri. ca
binoclu pentru turiști, pentru teatru, potrivit pentru orice ochiu, ca oglindă
pentru cercetarea ochiului, a gâtului și a nasului, ca microscop pentru exa-
minarea celor mai mici ființe etc., ca compas ce funcționează perfect, ca o-
minarea celor mai mici ființe etc., ca compas ce funcționează perfect, ca o-
chelari, ca lupă măritoare pentru orice experimente, mai departe ca aparat
steoscopic pentru panorame, fotografiile etc. În sfârșit e un aparat, care prin
multilateralitatea întrebunțării lui, nu este întrecut încă până azi de alt a-
parat optic.
Prețul dimpreună cu descrierea lui, este 3 Cor, 3 bucăți
costă 8 Cor.
Se poate cumpăra cu rambursă din prăvălia de noutăți:
M. Swoboda, Wien III/2, Hiessgasse 13—348

Berea aibă și neagră din
Bereria dela Trei-Stejari
în SIBIU
este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
cario cunos-
căt la orașe
cât și la sate
124
Că berea
e foarte
tă se
vedea s
arole că
părătorii
se
meru

mică făcută în capetele betelor. Din cele două bete, unul e mai lung și celălalt e mai scurt. Când ridici în sus, bățul cel mic se învârtă și când arunci coada cea lungă în jos, bățul cel mic izbește în grămada de bătut.

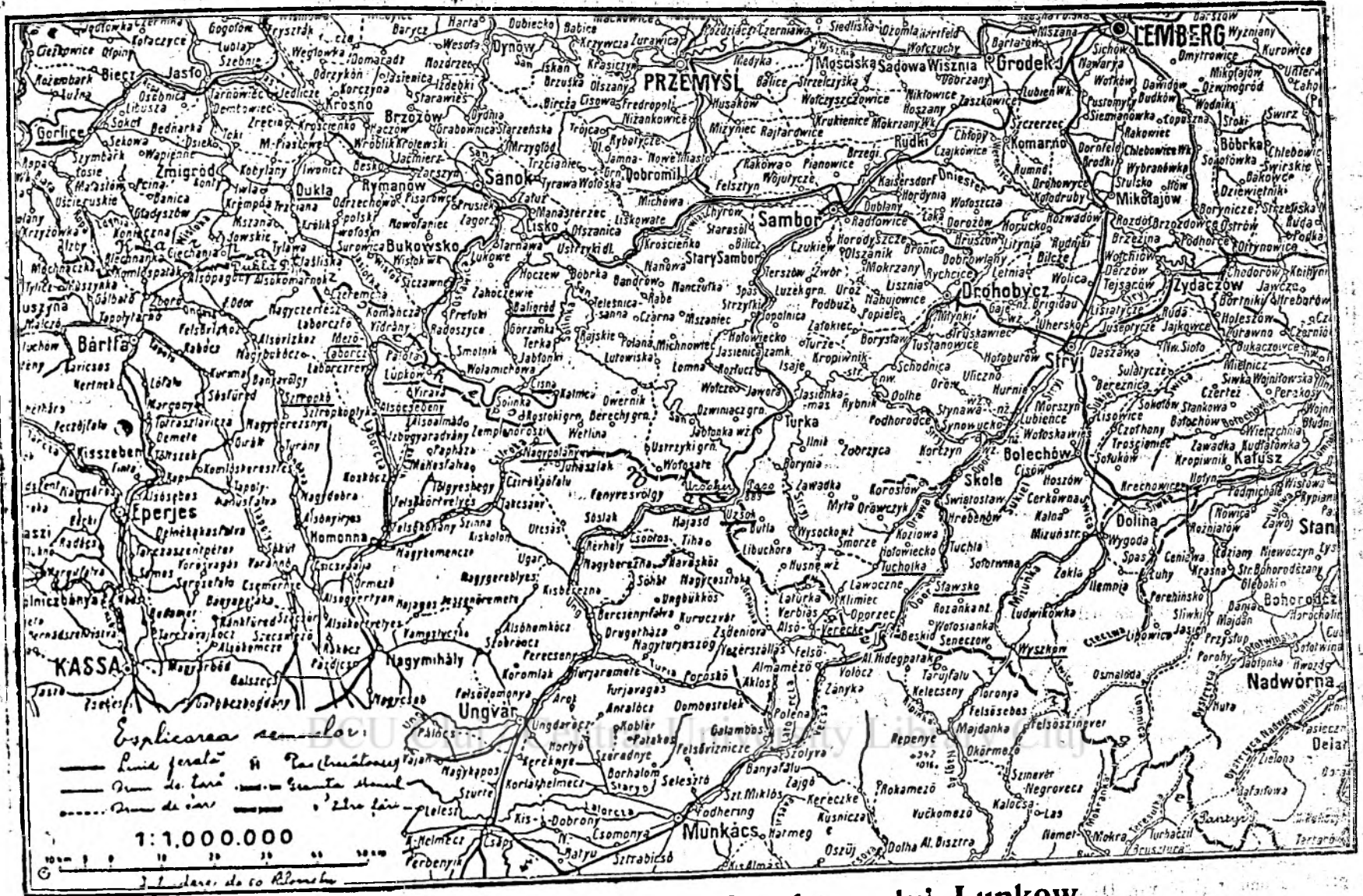
După ce am bătut de n'a mai rămas nici un bob în spic, dau paele la o parte. Și așa

urmez cu fiecare snop până î bat pe toți. Apoi strâng boabele și le vântur când am un vânt mai bun. Pleava și boabele ușoare se duc, boabele grele și frumoase cad pe polog. După ce le-am vânturat și am ales fruntea, nu mă mulțumesc numai cu atât.

— Dar ce le mai faci?

— Când mă înlesnesc, întind iar pologul (zăblăul) și velințele în bătătură și răstorn boabele într'un colț al pologului. Apoi încep să le zvârl cu o lopățică micșoară cât pot de departe. Boabele mai mari, mai pline, mai grele or să se ducă mai departe; cele mai ușoare or să rămâ mai aproape de mine.

Harta teritoriului pe unde se dau luptele din Carpați.

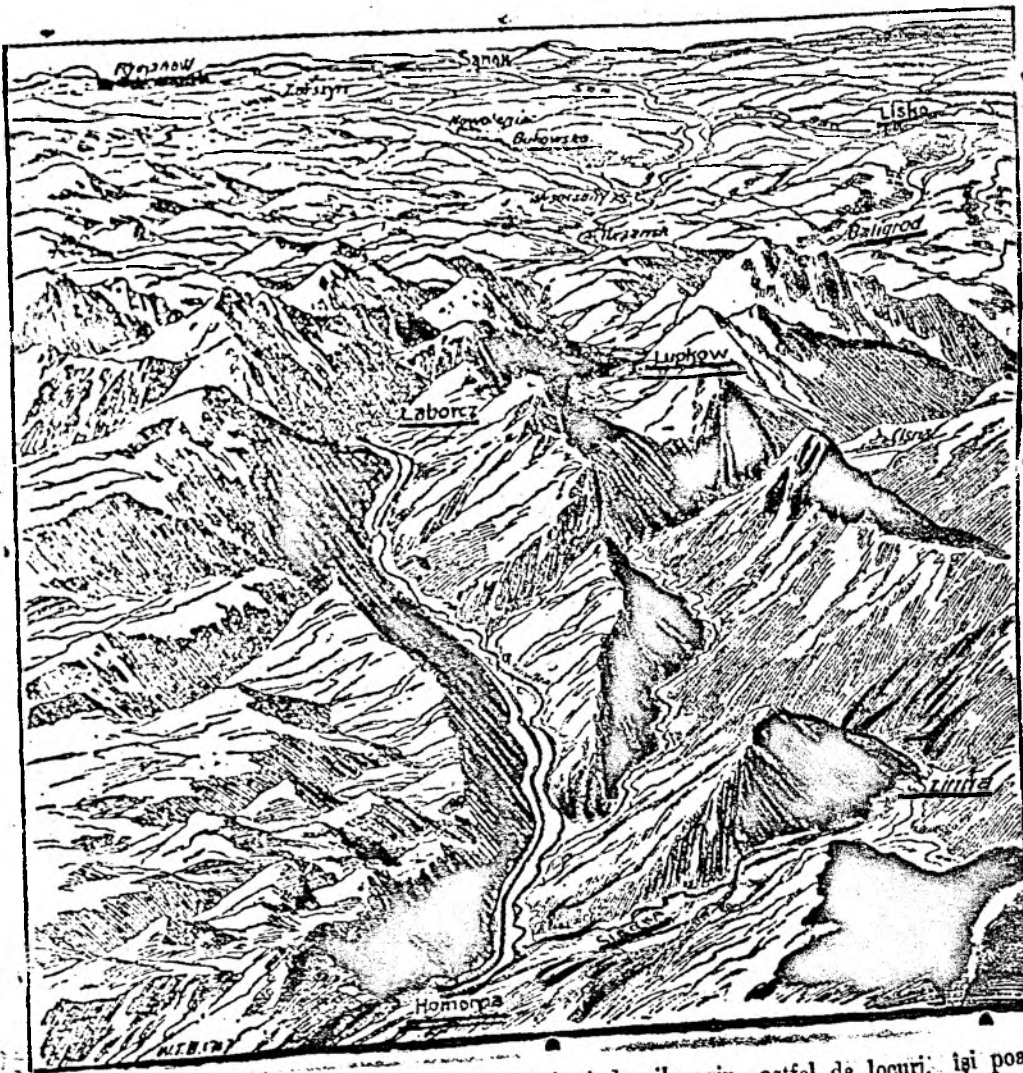

O vedere a Carpaților din jurul pasului Lupkow.

Din capul locului trebuie să ne dăm seama, că locurile, pe unde se poartă de prezent luptele în Carpați, sunt dintr-o parte mai muntoase. Ca să-și poată face cineva o dovă întru adevăr, cum se dau luptele pe astfel de dealuri și munți, ar trebui să vadă la fața locului mișcările trupelor. Dar de asta au parte (mai bine era de nu aveau) numai caico sunt siliți a purta aceste lupte îndârjite contra năvălirii Rușilor.

Pentru publicul mare dăm alături o mică schiță a munților, dealurilor și văilor din jurul pasului (punctului, trecătoarei) Lupkow. După cum spunem și la alt loc, în acest ținut au avut loc mari lupte în sărbătorile Paștilor, iar în parte și de atunci încoace.

Schița noastră ne arată o parte a ținutului de pe harta (mapa) cea mai mare din foaia de azi. Astfel, în partea de jos a acestei schițe, la mijloc vedem orașul Homona, unde se împreună două trenuri: cel care vine din spre pasul Lupkow peste Mezolaborez (Loborez) și cel care pornește numai dela

Takosony peste Szina. La Homona se împreună și râurile Laboreza cu Cziróka, între cari s'au dat cu atâtă vehementă lupte treute.

Granița dintre Ungaria și Galiciă duce pe din sus de Laborcz, apoi pe sub Cisna, Văile, dealurile, munții și prăpastiile, cari se văd în jos dela aceste localități se țin de Ungaria, iar ocazional multime de în sus dela Lupkow (în dreapta către Baligrod și Liszko, în stânga către Bukowsko și Rymanow) sunt partea Carpaților ce se țin de Galiciă.

În felul cum se arată aici o mică parte a Carpaților, așa se întind ei pe întreg frontal de luptă începând dela Bucovina până în partea de vest a Galiciiei: sunt tot văi și dealuri, stânci înalte pustii și păduri dese, pe unde numai cu greu poate străbate omul gol; acum însă, pe aceste locuri au trebuit să așeze tunuri și dus munții pentru armata luptătoare, de asemenea și cele de lipsă pentru hrana soldaților. Iar toate acestea prin o zăpadă mare numai ca aceea, care, de astă toamnă

pană acum acopere mereu acele locuri. Că ce va să zică, a duce o luptă luni de zile prin astfel de locuri, își poate face o icoană adevărată numai acela, care cunoaște viața dela țară în vreme de iarnă, cu satele așezate pe la poalele munților prin văi și pe dealuri, cum și cine a umblat pe munte, atât pe timp ploios, cât și în puterea iernii, prin zăpadă cea mare: de aci să veghezi toată ziua și noaptea, să ai grijă să nu te atace dușmanul, ba dacă poți să l ataci tu pe el, și bnuclându-te ca de ziua de Paști, când vezi că a venit cineva să-ți aducă sau să te întrebe cum stai cu de-ale mănăcării.

Dr. Ion Broșu.

— Cum se poate? — Întrebă mirat unu din Români.

— Se prea poate! — răspunse Dinu. Fă tu într-o zi încercarea asta: ia în mână câteva alce de vânătoare și câteva boabe de mei. Alcele să fie tot de mărimea boabelor de mei. Aruncă-le apoi cât poți de tare. Care din ele crezi că are să se ducă mai departe?

— Alcele! — răspunse unul.

— De ce? — întrebă Dinu.

— Pentru că-a mai grele.

— Așa e! — întări Dinu. De aia svărl eu sămânțe spre a o alege.

Boabele care mi le-am ales, le seamăn când a venit vremea în ogorul meu din țarină, după ce le-am înmuiat mai întâiu în saramură de piatră vântată.

— Așa, mai vere Dinule. Vad că și la boleru' se pune grâu în saramură, dar logofătul Nicoși nu vrea să spue de ce. Nu știu acum: vrea să ne spue, ori nu știe nici el. De ce se înmoaie grăul cu zeamă de piatră vântată?

— Ai văzut tu vre-o dată grâu mălurat?

— Ba bine că nu!

— Ce are înăuntru un bob de grâu mălurat?

— O pulbere cafenie-negricioasă

— Tocmai așa. Știi tu ce i pulborea aia?

— Da' de unde să știu!? Eu zic că-i răutatea boalei.

— Fiecare grăunte din pulberea cafenie e o sămânță de mălură. Această pulbere se lipește de boabele sănătoase și când acestea încolțesc în pământ, încolțesc și sămânța de mălură. Firul ce dă din această sămânță pătrunde în frul de grâu și crește odată cu el. Iar la vremea secerării, în loc de făină albă și frumoasă, bobul de grâu dă pulberea aceea urâtă. Acum închipuiește-ți tu că bagi în coșul morii o banișă de grâu plin de mălură. Așa-i că și-ai pune mâinile în păr când ai vedea ce fel de făină și-ar curge în sac?

Dacă însă băgăm grăul în saramură de piatră vântată, saramura arde fără milă sămânța boalei și grăul rămâne curat. Într-o zi se svințoasă și a doua zi sau cel mai târziu a treia zi e bun de sămănat.

— Dar am văzut că la un boer se băgă grăul mălurat și în var. De ce oare?

— Mai întâi pentru a grăbi svântarea grăului și a doua pentru a ajuta la creșterea colbului.

— Cam câtă piatră vântată se pune?

— La 10 vedre de apă, un kilogram de piatră vântată care trebuie să fie cât de bine topită.

— Și numai în potriva mălurei e bună piatră vântată?

— Ba și împotriva tăciunelui și a ruginei și a manei viilor.

Dar eu n'am apucat să sfârșesc de spus cu alegerea seminței de grâu, căci am abătut vorba. În țara noastră se găsește un fel de grâu cu spicul alb și altul cu spicul roșu.

Eu am isbutut să-mi deosebesc sămânța și pe cât am băgat eu de seamă până acum, grăul roșu par'că mi-ar da ceva mai mult la pogon, dar grăul bălan par'că ar fi mai tare și mai greu.

Văți mai putea alege o sămânță mai bună de grâu dacă ați strâns boabele ce s'au scuturat pe locul unde au fost șira de snopi, pentru că boabele mai mari, pe cari nu le poate acoperi și ține pleava, se scutura mai repede. Dar nu prea v'as îndemna să faceți lucrul ăsta.

— De ce?

— Pentru că din boabele strânse din scuturătură o să dea spice care or să se scuture prea mult pe câmp.

— Așa e, măi! Vedeți: nouă nu ne-ar fi trecut prin cap una ca asta.

— Dar porumbul de sămânță cum îl alegeți, Dinule?

— Cam tot așa. Când a început a se coace, iau lotu' n lungiș și în curmeziș și însemnez ciocanii (strujenii) ce au legat mai mulți știuleți. Când a'a copt porumbul, culeg deosebit știuleții de la cuiburile pe care le-am însemnat. Din știuleții ăștia aleg pe cel mai frumos: mai mare și mai încărcat de boabe și știuleții alegeți îi pui undeva până primăvara, spre a se usca. Primăvara curăț boabele de la vârful și dela cotorul fiecăruia știulete și ce-mi rămâne bat în leasă. Acum am mașină și îi bag în ea. Din boabele ce au eșit de pe știuleții alegeți și curățați la vârf și la cotor iml fac sămânța.

Zicând acestea, Dinu se uită pe câmp apoi vorbi:

— Să mergem, fărtași, că se înserează.

Și totă ceata se îndreaptă spre sat. Dar după câțiva pași, Dinu Simion Militaru se opri și zise:

— Cum v'am spus dela început chiar: dacă nu arăți mai adânc, dacă nu cărați gunoi pe loc și dacă nu străjiți buruienile, da surda v'ati mai căsni să vă alegeți o sămânță mai bună. Apoi porni și nu mai zise nimic cât-va timp.

Dar unul din Români dădu din cap cu doanădejde și spuse:

— Bune lucruri ne înveți tu Dinule, dar unde avem noi vreme să le facem? Că tu știi bine că muncim din noapte până în noapte, de cum se ia și până cade iar zăpada.

— Așa pe apucate și când vrea omul tot face — răspunse Dinu, iuțind pușul.

Soarele sfîșia și pe cer nu se vede nici urmă de nor. Unul din oameni zise:

— Ti, că multe mai știi, măi Dinule. Ce mai minte și-a dat Dumnezeu! Mă mir cum le mai în toate în cap.

Dinu se uită spre cer și grăi:

— Frumoasă vreme! Numai de ar ține așa până ne-om veda și noi munca de pe câmp strănsă.

— Bun e Dumnezeu! — îi răspunse un bătrân.

Și ceata de Români se apropiă și intră în Râcrucea care răsună de cântecele flăcăilor

ce se întorceau de la horă în acel dulce amurg de sărbătoare...

Prizonierii la munca câmpului.

Prin rescriptul ministerial din 16 Aprilie c. Nr. 19031 Prez., cu privire la aplicarea prizonierilor la munca câmpului, se orânduiesc următoarele:

Acel proprietari, cari ar dori se aplice la munca din economia (gospodăria) lor cel mai puțin 200 prizonieri, trebuie să-și înainteze, pe calea comitului suprem (főispán) concerned adresată ministrului de honvezi, la așa numitul comitet: „Hadfelügyeleti bizottság“. Pentru proprietarii mici dela orașe și sate, cari au lipsă de mai puțin puteri de lucru, să pun la dispoziție cel mai puțin 30 prizonieri. Cererile în aceasta privință are să le înainteze tot comitetele suprem însă la ministerul de agricultură dar așa că ele să sosească la minister până în 5 sau 15 respective până în 25 a fiecărei luni.

Fiecare grup de prizonieri e însoțit de un număr de îngrijitori militari de 10%, a numărului prizonierilor, deci cel puțin 1 suboficer și de 2 militari fără șarjă (rang), cari se îngrijesc singuri de disciplina militară. De supravegherea sigură de peste zi și de peste noapte are să se îngrijescă comuna politică. Aceasta stabilește și ordinea (rândul), în care prizonierii au să săvârșească munca la singuraticii proprietari de așa, ca în cât e cu putință, la câte unul să fie aplicați toți prizonierii deodată și nu împărțiți. Deși prizonierii înainte de plecare cu 3 săptămâni vor fi căutați de medici, ei atât la sosire cât și din 2 în 2 săptămâni au să fie supuși de medicul autorității vizitării (căutării) medicale. Plata medicului de câte 4 bani la zi de fiecare prizonier trebuie să o presteze (so dea) proprietarul la casa comunala. Altă plată pentru prizonieri nu se dă. Între condițiile mai de aproape statorite de minister și cari se găsesc la fiecare comună, să numără, că comuna suportă cheltuielile de în-călzire (locuința) și de hrană prizonierilor, cari i-se vor înapoi de comanda militară respectivă. A da prizonierilor beuturi spirituoase este oprit. Prizonierii aduc cu sine îmbrăcămintea, încălțămîntea, albiturile, hainele de pat, unelte re-erute la muncă etc., a căror cheltuielă de transport o suportă tot comuna. Singura și de răpauș e Duminecă dar și aceasta numai în cazul când natura muncii de îndeplinit îngăduie nelucrarea. La împărțirea grupelor de prizonieri se ia în socotință, încăt se poate, naționalitatea (limba), religia (legea) și înleltnicirea prizonierilor. La grupe mai mari să dau și prizonieri cari cunosc limba germană (neutenească) apoi pantofari și croitori. Cheltuielile pentru prizonierii cari ar fugi le suportă comuna.

În lipsa mare de puteri muncitoare, îndemnăm pe ai noștri să tragă foloase din aceste orânduiri.

Sibiu, la 23 Aprilie n. 1915.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pantaleon Lucușo, Victor Tordășianu,
președinte secretar

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.

Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.

Tiparul: „Tipografia Poporului“

„DREPTATEA“

REUNIUNE DE PĂSTRARE ȘI CREDIT CA ÎNSOȚIRE ÎN FENEȘUL-SĂSESC — lei va ținea

a VIII-a adunare generală ordinară la 16 Maiu 1915 la orele 4 d. a.

Obiectele adunării:

1. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere, prezentarea bilanțului de pe 1914 și decidera asupra împărțirii profitului curat.
2. Alegerea alor doi membrii în direcțiune și alegerea comitetului de supraveghere.
3. Fizarea marcelor de prezență pentru direcțiune și comitetului de supraveghere.
4. Eventuale propuneri

Szászfenés — Feneșul săsesc, 21 April 1915.

Direcțiunea

TAKARÉK ÉSHITELEGYLET, MINT SZÖVET-KEZET SZÁSZFENESEN

VIII-dik rendes közgyűlését

1915 május hó 16-én d. u. 4 orakor fogja megtartani.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentései, az 1914-évi mérleg előterjesztése és a tisztá nyereség felosztása.
2. Két igazgatósági tag és a felügyelő bizottság megválasztása.
3. Az igazgatósági tagok és felügyelőbizottsági tagok jelenléti díja, megállapítása.
4. Eventleges javaslatok.

Az igazgatóság.

Nr. 949/915 prim. com. 2112.

Publicațiune.

Comuna Kistalmács (Tălmăcel) esarîndează în licitațiune puulică ce se va ținea la 25 Maiu 1915 în cancelaria comunala morile de apă ce formează proprietatea sa pe timp de un an adevă din 1 Iulie 1915. — 30 Ianie 1916.

Preșeștrigări 1600 Cor.

Condițiunile mai de aproape să pot vedea la primăria comunala.

Kistalmács, la 1 Maiu 1915.

Primăria comunala.

N. Rusu Ieronim Clotok
primar. notar.

Pentru economi!

Sămînțe de lucernă și trifoiu se pot cumpăra dela **Sicmund Felter** Str. Ciznădiei 1.

O femeie

mai in etate caută un loc de eco-
noamă la un preot. Se angajează
a crește și copii și să pricepe la ori-
ce lucru din casă și afară de casă
(grădinărit, legumărit). Crescută în
casă de preot și neavând familie s'ar
angaja bucuroasă la ori-care preot, fie
bătrân sau mai tânăr cu copii. Adresa
la administrația gazetei noastre.

Vinuri se pot căpăta

din anul 1913, cu 80 fil. litra la
Andreas Müller Kiss-Selyk.

Inseratele

numai atunci au va-
loare mare, dacă s'ar
răspândească pretu-
tădenea, în toate
țările, în toate cer-
curile sociale. Pen-
tru acest scop se
oferă îndecisebi in-
serarea în „FOAIA
POPORULUI”.
Informații să dau
și comanda să pri-
mesc la adminis-
trația „FOAIA PO-
PORULUI”. *****

Tuturor ou. prietini,

oaspeți și cunoscuți, le zic, po această
cale, un ondiar rămas bun. Ioan
Mihalu, hotelier, Sibiu, se mută la
Budapesta I. Fehérvári ut 30 sz. III
em. 4 ajt6.

Sudovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe indigene
din care se execută după măsură
cele mai moderne vestimente pre-
cum: Sacko, Jaquette și hain-
e de salon, cu prețuri foarte
moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardisiuri și „Raglan”, cari
se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-
mit a atrage deosebita atențiune a
On. domni preoți și teologi ab-
solvenți. — În cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articli
de uniformă, după prescripție croi-
tura cea mai nouă.

O cală harnică

de faur-fierar (lucrător cu for) și 2
calfe de faur găsesc aplicare sta-
tornica la Carl Weindel, Sibiu St.
Șaguna Nr. 19.

Tânăr român,

liber de serviciul militar, caut post
ca scriitor în vre-o cancelario. Posed
praxă și pentru cancelarii advocaționale
precum și în scrierea la mașină. A-
dresa la administrația acestui ziar.

„NĂDEJDEA” însoțire de credit și economii în Blăjei (Balázstelke).

Convocare.

Onorații membri a băncii populare: „Nădejdea” însoțire de credit
și economii din Blăjei (Balázstelke) prin aceasta se convoacă la

JJ-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 16 Maiu n. 1915 la 1 oară p. m. în localul școlii gr-
ort. române din loc.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale și constituirea.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere de pe
anul 1914.
3. Aprobarea bilanțului.
4. Alegerea a lor 2 membrii în consiliul de administrație.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe un period de 3 ani,
conform § 14. din statute.
7. Modificarea statut-lor.
7. Eventuale propuneri.

Blăjei (Balázstelke) la 29 April 1015i

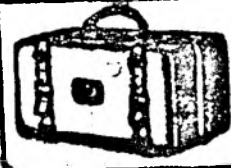
Zacheiu Sasu

Direcțiunea.

Atelier de curelărie, țelărie și colorărie ORENDT G. & FEIRI W.

Telefon 313 (odinoară Societatea curelărilor) Telefon 313
Strada Cisnădiei 45 - SIBIU - Hellauergasse 43

Magazin foarte bogat în
articole pentru călărit,
călărit, vânător, sport și voiaj, po-
cărți și procovă-
turi, portmonee și
bretelă solide și

alte articole de ge-
lanterie cu prețurile
cele mai moderate. Cu-
rele de mașină, cu-
rele de ouă și le-
gat, Sky (vârsobi)
permănat în deposit

Toate articolele din branșole sunt și reparatura lor se execută
prompt și ieftin. — Liste de prețuri, în scris, se trimit franco.
— Comenzi pris postă se execută prompt și conștientos.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela solurile
cele mai ieftine până la cele mai fine, coperi-
toare (foluri) de cai și cofare de călărie.

IULIUS GRAVENHORST,

— curelar în Orăștie-Szászváros, —
recomandă onorabilului public magazin sa bogată de tot felul de hamuri pentru cai

Brâne pentru mijloc, curele Boeskor,
curele — „Hosen” (Hosenriemen), șea și tot
soiul de unelte de călărit, ce se recer.

În afară de aceste sunt tot felul de articoli ce se țin aici cu prețuri cât se
poate de ieftine. Se primesc comenzi și reparaturi, ce se vor face conștiin-
cios, repede și foarte ieftin. Rog pe mușterii din afară, să binovoiască a trimi-
mi e lucrul ce vreau să ni-l predea spre repara-tură, cu poșta sau cu trenul
(gyorsáru), iar eu cu lătoarcerea poștoi li voui împărtași prețul reparaturii.

Cumpăr și vând tot felul de curea
Calfe și ucenici se primesc.

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alui Bergmann & Co., Teschen a/Eibe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său
și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra piștuelor și de cel mai arătrecut întra
sustinerrea unei îngrijiri rașionale a pielii și a frumuseții.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziția Premiat de mai multe ori Filii
precauți la cumpărare și să se observe apriat la marca „Steckenpferd” și la firma deplină!
Se poate căpăta (à 1 Kr.) în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenia se recomandă
și probata cremă de crin „Manera” (à 80 fil. per tubă), care este de un efect minnat
tutru sustinerrea mânilor la dame în stare gingașe. 1859

Noutate Senzațională! Ochiane de războiu „Ideal,”

construite cu cele mai bune și mai fine linși optice.

El constă din 16 instrumente optice unite la un loc, cari
se pot desfăce însă și în părțile lor constitutive, așa încât se poate purta
ușor și în buzunar.

Ochianul de războiu „Ideal” se poate folosi în următoarele feluri. ca
binoclu pentru turiști, pentru t-a ru, potrivit pentru orice ochiu, ca oglindă
pentru cercetarea ochiului, a gâtului și a nasului, ca microscop pentru exa-
minarea celor mai mici ființe etc., ca compas ce funcționează perfect, ca o-
chelari, ca lupă măntoare pentru orice experimente, mai departe ca aparat
steocoscopic pentru panorame, fotografii etc. În stârșit e un aparat, care prin
multilateralitatea întrebunțării lui, nu este întrecut încă până azi de alt a-
parat optic.

Prețul dimpreună cu descrierea lui, este 3 Cor, 3 bucăți
costă 8 Cor.

Se poate cumpăra cu rambursă din prăvălia de noutăți:

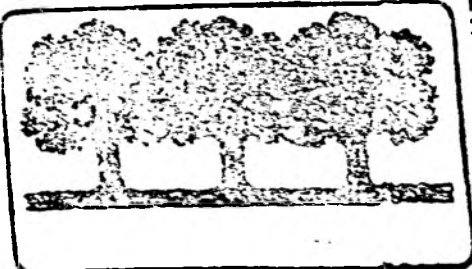
M. Swoboda, Wien III/2, Hiessgasse 13—348

Berea aibă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere
e căutată și
se bea cu plă-
cere de toți
cario cunosc-
atât la orașe
cât și la sate

Că berea
Ochianul de războiu
este foarte
tă se poate
vedea și la
aceluia că
parărilor se
înmușțesc
mereu

„TRANSSYLVANIA“, Bancă generală de asigurare mutuală a. c. g. l.

Invitare

la **Adunarea generală ordinară** a membrilor băncii de asigurare „TRANSSYLVANIA“ a. c. g. l.

care se va ține **Dum'neacă în 9 Mai n. a. c. la 11 ore a. m.** în sala de ședințe a comunității orașenești (Magistrat, Strada Măcelarilor Nr. 2.)

OBIECTE DE PERTRACTAT:

1. Raport de gestiune asupra anului de afaceri 1914*).
2. Raportul conziliului de supraveghiere asupra conturilor facheiate și a bilanțului.
3. Intregirea direcțiunei.
4. Alegerea conziliului de supraveghiere.
5. Eventuale propuneri.
6. Sortirea obligațiunilor fondului de întemeiere.

*) Raportul de gestiune se distribuie la dorința membrilor din 8 Maiu a. c. începând la direcțiunea institutului Sibiu, în 3 Maiu 1915.

Direcțiunea.

Activa.

Bilanț la 31 Decembrie 1914.

Pasiva.

Activa		Pasiva	
		K	f
Casa în număr	46.151.89		
Depuneri la casa de păstrare și la cea post.	15.249.53		
Depuneri în giro-conto și depozite	3.524.80		
Depuneri spre fructificare pentru rez. de premii restit.	66.739.45	131.465.67	
Depot pentru rezerva specială de daună	125.464.84		
Titli de întemeiere necumși	146.200.—		
Titli rambursați	51.600.—		
Efectele fondului general	746.250.50		
Efectele fondului de garanție	111.158.80		
Interese curente	11.764.67	869.173.97	
Efectele fondului de pensuni	218.904.50		
Depuneri spre fructificare ale fondului de pensuni	5.323.58	224.228.08	
Realități: Edificii în Sibiu și Oluj	673.000.—		
Împrumuturi pe polițe de asigurare pe viață	526.478.49		
Premii de asigurare anticipate s. II. pe 1915 (cu detragerea retrocesiunilor)	4.838.61		
Rezervă de premii s. II în depozit la societăți de asigurare (retrocesiuni)	29.175.25		
Portofoliu de cambii și acceptate de acoperire	6.302.59		
Salduri și numerare la reprezentanțe s. I.	207.012.12		
Salduri și numerare la reprezentanțe s. II.	143.841.84		
Valori de incasso neincurse în portofoliu	15.334.20		
Debitori: Societăți de reasigurare, spese de achiziție și diversi	180.642.69		
Avansuri la inspectori	10.837.52		
Mobile, table de agenturi, tipărituri și plăci de asigurare	19.189.73		
Instalații electrice	1.992.27		
		3,366.778.07	
			K
			f
Fond de întemeiere fl. 300.000	600.000.—		
Rezervă de premii s. I.	106.577.09		
Rezervă de daune s. I.	71.773.45	178.350.54	
Rezervă specială de daune s. I.		125.464.84	
Rezervă de premii s. II.	1.697.669.—		
Transport de premii s. II.	43.185.—	1,740.854.—	
Rezervă pentru decesuri amânate		41.560.—	
Rezervă de premii s. II. în depozit la societăți de reasigurare (cess)		98.479.77	
Fond de pensuni		224.228.08	
Avans pe efecte		81.200.—	
Creditori diversi		15.202.47	
Dator hipotecară și de cont-curent		102.459.90	
Interese transitorii ale titlilor de întemeiere		9.045.—	
Interese neridicate dela titli de întemeiere		1.161.—	
Fond de garanție s. I.		49.497.55	
Fond de garanție s. II.		62.541.29	
Excedent rezervat s. I. din anul 1912		8.530.89	
Excedent rezervat s. I. din anul 1913		15.401.41	
Excedent rezervat s. II. din anul 1912		2.082.14	
Excedent rezervat s. II. din anul 1913		3.441.54	
Excedent s. I. din anul 1914		3.217.40	
Excedent s. II. din anul 1914		4.061.11	7.278.15
			8,366.778.07

Sibiu, în 31 Decembrie 1914.

Iosif Drotleff, m. p.

V. Thiess, m. p.

Bilanțul de față, confrontat cu registrele referitoare, s'a găsit în concordanță.

Sibiu, în 21 Aprilie 1915.

Conziliul de supraveghiere:

Iosif Lissai, m. p.

Gustav Meltzer, m. p.

Adolf Fonn, son. m. p.